

Z Á P I S

z 1. on-line jednání Koordinační pracovní skupiny pro plnění Národního akčního plánu za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů v ČR.

Datum konání: **čtvrtek 25. února 2021 v 9.30**

Program:

1. Stručná informace k novele rostlinolékařského zákona a k 2D kódům (Ing. Götzová, Ing. Beneš).
2. Stručná informace k novým strategiím a propojení se směrnicí 2009/128/EK (Ing. Pálka).
3. Aktivity NAP 2020 a 2021 (Ing. Drozdová).
4. Různé a diskuse:
  - Informace o průběhu shromažďování podkladů pro výroční zprávu NAP 2020.
  - Informace o rozšíření pilotního projektu na snížení aplikace přípravků na ochranu rostlin v povodích vodárenských nádrží Římov, Vrchlice a Opatovice.
  - Informace o možnostech schvalování přípravků na ochranu rostlin pro menšinová použití, výsledky jednání MZe a EPPO (Evropská a Středomořská organizace pro ochranu rostlin).

Vlastní program

Ing. Jitka Götzová, ředitelka odboru bezpečnosti potravin, uvítala přítomné, vedla jednání a seznámila účastníky s obsahem jednání a se změnami v gesci k problematice přípravků na ochranu rostlin (dále jen POR). Od ledna 2020 přešla problematika POR a Národní akční plán pro bezpečné používání pesticidů (dále jen NAP) do Odboru bezpečnosti potravin s dvěma referenty, a to Ing. Jitkou Drozdovou a Ing. Václavem Pálkou, Ph.D.

1. Stručná informace k novele rostlinolékařského zákona a k 2D kódům

Ing. Götzová sdělila aktuální stav k poslední novele rostlinolékařského zákona (RLZ) č. 326/2004 Sb. Gestorem za tento zákon je odbor zemědělských komodit a odbor bezpečnosti přípravků ÚKZÚZ vypracovával a komentoval paragrafy týkající se POR. ŘO Götzová přítomné stručně seznámila s novinkami v této novele: zavádění 2D kódů, mimořádná rostlinolékařská opatření, úpravy u letecké aplikace POR, prahy škodlivosti. Novela má již číslo sněmovního tisku 1149 a do 1. čtení by měla jít v 9. týdnu 2021 (viz odkaz [Sněmovní tisk 1149/0, část č. 1/6 \(psp.cz\)](#)). Novela by měla začít platit od 01. 07. 2022.

Příloha č. 1 – Připomínky SOVAK k novele RLZ

Ing. Blažková (ÚKZÚZ) k „připomínkám SOVAK v příloze č. 1“, a to větě „Bohužel Ústav provedl, a to i vzhledem k jeho kapacitám, v roce 2019 - 181 kontrol a pouze u 1 kontroly bylo zjištěno použití nepovoleného POR.“ sdělujeme, že uvedený počet 181 kontrol za rok 2019 je pravděpodobně uveden z Výroční zprávy o plnění NAP za rok 2019, kde je tento

počet uveden u opatření 4.15, který se netýká ochrany vod. Nejedná se o celkový počet kontrol, které ÚKZÚZ realizoval v roce 2019 v oblasti používání POR, proto je toto číslo nerelevantní. S ohledem na ochranu vod je ve výroční zprávě NAP za ro 2019 uveden počet kontrol u opatření 4.25, které byly zaměřeny na kontrolu požadavků na ochranu vod v souvislosti s používáním POR.

Ing. Beneš seznámil přítomné s aktuálním stavem příprav technického řešení elektronické evidence POR čarovými kódy tzv. 2D kódy. Základním požadavkem je, aby byl systém jednoduchý a minimálně zatížil distributory. V průběhu února 2021 proběhly dvě schůzky mezi zástupci ÚKZÚZ, MZe, vývojáři (O2) a distributory. Na nich ÚKZÚZ představil návrh technického řešení, a způsob vstupování (zapisování, čtení) do systému. Vše bylo následně diskutováno s distributory. Během schůzek zazněla od distributorů řada důležitých podnětů spojených s praktickými situacemi, které se běžně stávají při distribuci POR (např. otázka komisních skladů, přesuny mezi sklady jednoho distributora, vratky atd.), se kterými se systém musí umět vypořádat. Tyto připomínky jsou v návrhu zohledňovány. V současné době probíhá finalizace projektového záměru, na jehož základě bude vytvořena finální datová věta (popis vkládaných informací) a začne realizace samotného technického řešení.

Doplňující informace: Označování POR čarovými kódy, tzv. 2D kódy a povinnost distributorů k vedení elektronických záznamů umožňujících propojení s 2D kódem se řeší od r. 2019, kdy byla schválena speciální skupina na tuto problematiku, která se skládá z odborníků MZe, ÚKZÚZ, právníků MZe a ÚKZÚZ, zástupců firem zabývajících se distribucí POR, specialistů na IT techniku. Úpravy legislativy byly aktuálně řešeny kolegy z ÚKZÚZ ve spolupráci s právním oddělením MZe. Byly řešeny požadavky na formu a uspořádání údajů na etiketě a vzor etikety POR (námět k řešení na příštím jednání KPS NAP).

Diskuse:

Ing. Řehák, CSC. (Česká rostlinolékařská společnost) uvedl, že je v ochraně rostlin potřeba začít od půdy a řešit situaci v ČR. Za další problém označil nedostatek odbornosti a absenci nezávislého poradenství

Ing. Šebek (Asociace soukromého zemědělství) ČR se vyjádřil negativně k zavedení 2D kódů. Upozornil, že veřejnost sleduje tento návrh a je velmi napjatá. Rovněž podotkl, že jsou svědky, že bude docházet k razantnímu snižování používání množství účinných látek.

Dále se obávají, že to bude další byrokracie pro zemědělce.

Ing. Lídlová (MZe) zdůraznila význam informací o aplikaci POR pro ochranu vod, zejména pro jejich monitoring, v reálném čase. Ideální není ani to, že informace o použití budou dostupné s měsíčním zpožděním, neboť bez aktuálních informací o aplikovaných přípravcích nelze určit látky, které jsou v daném místě relevantní. Je nezbytné, aby text předkládané novely zůstal zachován alespoň ve stávající podobě, která se v současné době jeví jako dosažitelný kompromis.

Ing. Bittner požádal o sdílení členům KPS materiálů k ochraně vod, které poskytlo MZe [Příloha č. 2 – Agroenvi citlivé zóny](#)

Ing. Blažková (ÚKZÚZ) na dotaz k novele RLZ a elektronické evidenci použití POR uvedla, že je v novele § 60 zákona o RLP stanovena povinnost vést záznamy o použití POR v písemné podobě do následujícího pracovního dne po aplikaci, jako v současnosti s tím, že je zde stanovena povinnost tyto záznamy převést do elektronické podoby, pokud nejsou již elektronicky vedeny a předat je ÚKZÚZ do konce měsíce následujícího po provedení aplikace POR, a to pro zemědělce od 200 ha zemědělské půdy (dle LPIS). Návrh na zavedení elektronické evidence použití POR je obdobný návrhu na zavedení evidence o použití hnojiv, který je také v legislativním procesu v rámci novely zákona o hnojivech.

Ing. Hušková (SOVAK): Kolegové ze SOVAK přiložili písemně připomínky k RLZ z hlediska elektronické evidence POR (Příloha č. 3 – Vyhodnocení ankety pesticidy a vyvolané investice)

2. Stručná informace k novým strategiím a propojení se směrnicí 2009/128/EK

Ing. Pálka vystoupil se svou prezentací „Implementace strategií do směrnice 2009/128/ES o udržitelném používání pesticidů (SUD)“, která je součástí přílohy zápisu (viz příloha č. 1). V prezentaci krátce shrnul cíle strategií a uvedl pozici ČR. Dále přítomné seznámil se současným průběhem implementace strategií do směrnice 2009/128/ES o udržitelném používání pesticidů (SUD), která úzce souvisí s problematikou NAP. Možnost vyjádřit se k plánované úpravě směrnice mají všichni dotčení do 12. 4. 2021.:

<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12413-Sustainable-use-of-pesticides-revision-of-the-EU-rules/public-consultation> Diskuse:

Mgr. Fošum (MZ) se dotazoval, jak budou navrhované změny k 2009/128/EK předkládány, jestli se bude čekat na výsledky veřejné konzultace. Vyjádřil zájem o zapojení do přípravy příspěvku do této veřejné konzultace z pohledu veřejného zdraví. Požadují možnost vyjádřit se ke konečné verzi.

Příloha č. 5 – Připomínky MZ k aktualizaci SUD

Ing. Kovařík (Svaz pěstitelů chmele) dodal, že plodinové svazy již zaslaly svá stanoviska k „road map“ a žádá o informaci, jestli se tím již EK zabývá.

Ing. Šebek (ASZ) se zeptal, zda má EK podklady, na základě kterých byl stanoven cíl snížit spotřebu pesticidů o 50 % a dále, zda probíhá komunikace s okolními ČS, jak k těmto cílům přistoupí.

Ing. Beneš (MZe) k dotazu Ing. Kovaříka uvedl, že tu informaci nemáme, ale věříme, že ano. MZe k road map příspěvek zasílalo také. Ke komentáři Ing. Šebka uvedl, že EK z původního postoje (-50 % pesticidů všichni) částečně ustoupilo a dnes tento cíl prezentuje jako cíl EU, ke kterému by měly přispět všechny ČS prostřednictvím svých národních cílů. Prioritou by proto mělo být vedení diskuse o těchto národních cílech, aby byly reálné a neohrožily zemědělství v ČR.

Ing. Bittner – připomněl otázku odborného rostlinolékařského poradenství, které není v ČR dořešeno a využíváno, ačkoli se tváříme, jako by to byla vyřešená věc.

RNDr. Nedělník, Ph.D. (ČAZV) vyjádřil slovy p. Bittnera podporu s tím, že téma bylo diskutováno na Rostlinolékařské radě a ČAZV a je připraven pracovat na související koncepci. Dále, bez dalšího komentáře, zmínil prohlášení agronomů z Kroměřížska, kteří protestují proti hromadnému rušení povolení POR v ČR a současně vyjádřil podporu vývoji antirezistentních strategií a minoritnímu používání POR.

3. Aktivity NAP 2020 a 2021

Ing. Drozdová uvedla, že ÚKZÚZ a některá odborná pracoviště v roce 2020 pokračovala v řešení aktuálních témat a tyto aktivity budou na základě doporučení Rostlinolékařské rady prodlouženy ještě v roce 2021 (viz příloha č. 6).

MZe, Odbor bezpečnosti potravin (18110), vyhláší možnost navržení dalších aktivit k financování z NAP i na rok 2021. Aktivity související s problematikou pesticidů a splňující některý z cílů NAP je možno zasílat na Odbor bezpečnosti potravin datovou schránkou do 21. 03. 2021. Pro transparentnost procesu výběru aktivit k finanční podpoře z NAP byl připraven schvalovací proces aktivit NAP (viz příloha č. 7), který bude zveřejněn na webu eAgri a částečně bude aplikován již od letošního podzimu (posuzování výstupů z aktivit). Také aktivity, které budou kladně posouzeny členy KPS, budou zveřejněny na webových stránkách. Upozorňujeme, že tyto aktivity NAP a budou se prodlužovat maximálně na tři roky. Preferující témata by se měla týkat problematiky vody, půdy, aplikační techniky, integrované ochrany rostlin menšinová použití, ochrany opylovačů a prvky precizního zemědělství.

Nová aktivita, která byla schválena na rok 2021 se týká opatření proti šíření virové maloplodosti třešňi a **komplexu chorob (ESCA a stolbur) na révě vinné** (předkladatel ÚKZÚZ, další partneři aktivity jsou Ovocnářská unie České republiky, z.s. a VŠÚO Holovousy s.r.o.)

Diskuse: **Ing. Pálka** doplnil, že byly upraveny webové stránky zabývající se problematikou pesticidů v rámci portálu eAgri, kde můžete sledovat důležité informace: (<http://portal.mze.cz/public/web/mze/zemedelstvi/roslinna-vyroba/pripravky-na-ochranu-rostlin/>).

RNDr. Nedělník, Ph.D. správně doplnil, že Česká akademie věd shromažďuje všechny metodiky týkající se rostlinolékařství a můžete je najít na informačním portálu pro zemědělství a lesnictví Agronavigátor (<https://agronavigator.cz/>).

4. Různé a diskuse

Ing. Götzová seznámila přítomné se zahájením příprav na Výroční zprávu NAP za rok 2020. Podklady jsme obdrželi ode všech, kromě zástupců MZ (kteří na místě přislíbili zaslání v nejbližší době). ÚKZÚZ dodá zbytek (konkrétně tabulku spotřeby pesticidů s komentářem za rok 2020) ke konci května po obdržení výsledků od ČSÚ.

Ing. Pálka uvedl, že se rozšiřuje pilotní projekt k omezení vnějších vstupů zhoršujících kvalitu vod v povodí vodárenské nádrže Švihov na další povodí nádrží Římov, Vrchlice a Opatovice, kde hospodařící subjekty MZe dotačně motivuje k šetrnějšímu hospodaření nad rámec běžné povinnosti. Obecné zásady hospodaření v OPVZ u pilotního projektu jsou:

1. Maximální omezení využívání vnějších vstupů zhoršujících kvalitu vod z hlediska obsahu znečišťujících látek ze zemědělské výroby.
2. Podmínky hospodaření a použití přípravků na ochranu rostlin jsou stanoveny pro PHO III na stejné úrovni, jako jsou stanoveny pro ochranné pásmo II. Stupně. **Ing. Pálka** dále upozornil na nově navrhované intervence v integrované produkci a v osevních postupech kukuřice a řepky. Návrh je v souladu s Národním akčním plánem (NAP). Konkrétně s dílčím cílem I. e) - přijmout preventivní opatření vedoucí ke snížení výskytu reziduí v povrchových a podzemních vodách. První online diskuse proběhla 23. 2. 21.

Ing. Götzová sdělila, že MZe zaplatilo poplatek EPPO pro členství v MUCF. To umožní zapojení zástupců národních odborníků do činnosti komoditních expertních výborů a horizontálního výboru MUCF a dále vstup do databáze EUMUDA. To vše by mělo umožnit získat informace a data pro využití ve schvalovacích procesech u POR pro minoritní použití. Tato možnost má cenný význam a velké využití pro všechny plodinové svazy v oblasti menšinového používání POR. V době stálého úbytku účinných látek je tato eventualita dobrým přínosem v oblasti POR. Po potvrzení úhrady příspěvku MZe písemně informuje pěstitelské svazy a vyzve k využívání této příležitosti.

Ing. Harašta, Ph.D. – pokud je diskutována problematika znečištění vody a životního prostředí přípravky, je třeba více hovořit o způsobech vlastní práce s přípravky = o dodržování pravidel pro správnou aplikaci. Pozornost je třeba věnovat celému komplexu práce s přípravky – od jejich přepravy na pole, přes přípravu postřikové kapaliny a aplikaci až po očistu strojů po aplikaci a také nakládání se zbytky a odpady (prázdné obaly atp.). Toto jsou činnosti, které představují nezanedbatelné riziko pro znečišťování vodních zdrojů. Ze závěrů evropského průzkumu ([příloha č. 9](#)) uskutečněném v rámci projektu TOPPS vyplývá, že tato rizika jsou vnímána a mezi rizikové oblasti nepatří jen aplikace na polích, v sadech a vinicích, ale také práce s přípravky a aplikační technikou před nebo po aplikaci.

Na závěr paní ředitelka poděkovala všem zúčastněným za aktivní přístup a těší se na další spolupráci v budoucnu. **Ing. Drozdová** poděkovala za zaslání podkladů k připravované výroční zprávě. Upozornila, že on-line jednání KPS NAP se v době pandemie Covid-19 budou konat tímto způsobem a nebudou se rozlišovat na podskupina voda a podskupina

menšinová použití, jak tomu bylo dříve. Další jednání je předběžně plánováno na červen 2021.

Zapsala: Ing. Jitka Drozdová

Přílohy:

- Č. 1 – Přípomínky SOVAK k novele RLZ
- Č. 2 – Agroenvi citlivé zóny
- Č. 3 – Vyhodnocení ankety pesticidy a vyvolané investice - SOVAK
- Č. 4 - Prezentace "Implementace strategií"
- Č. 5 - Přípomínky MZ k nové aktualizaci SUD
- Č. 6 - Aktivity 2020 a 2021
- Č. 7 – Schvalovací proces aktivit NAP
- Č. 8 – Stanovisko MZe k road map
- Č. 9 - Vyhodnocení průzkumu projektu TOPPS – omezování znečištění vody přípravky

Pozn.: Přílohy jsou k dispozici na vyžádání u Oddělení bezpečnosti potravin.